

Давид и Голиат или битката с белодробния карцином в града на Самсунг

**Отзвук от световния конгрес по проблемите на белодробния карцином
в Сеул, Южна Корея, 2-6 септември 2007**

Коста Костов

6 септември 2007, Сеул, Южна Корея

За Южна Корея. Още с приземяването на огромния Боинг на летище *Inche'On* в столицата на Южна Корея Сеул (или Сол, както го произнасят тук) ти става ясно, че стъпваш в държава от друг свят и в град на модерни технологии, а не на велосипеди (противно на очакванията, през цялото време на престоя ми видях само няколко велосипеда). Постоянно ровещата в чантата си корейка отгъсно, която все не намираше това, което търси, създаде у мен първото впечатление за един детски навитет и обърканост. То се засили особено, когато се наложи да ѝ помогна да постави слушалките в куплунга на седалката. Помислих си прибързано за интелигентността на европейца и бездънната му умствена кофа, откъдето налива акъл на целия свят.

Колко заблуди ти избива от предубедената балканска тиква кореецът, когато му стъпиш на килимчето: изрядна чистота по всички коридори на летището; в тоалетните – ред и ухания, които жена ти би искала да постигне в спалнята; телефон за връзка с чистачката, ако забележиш нередности; тоалетна хартия за бърсане на ръцете след измиване, която сама пада за следващия; очила за корекция на зрението на всеки пункт, където се налага да пишеш; бързо, елегантно и учтиво обслужване, което не те унижава, а те вдъхновява да дойдеш отново. И това те кара наистина да се почувстваш добре дошъл, както ти пожелават многобройните надписи по пътя ти. Всеки англоезичен хвалигръцко би премълчал, но аз казвам със завист на първия изпречил ми се кореец: „Nice Country!” Досега съм мислил, че Германия е страната на реда и учтивото обслужване. А след влизането ми в Южна Корея направо си признавам още на граничния пункт дори без бой: това е моята страна, в която и едно прераждане да прескоча, пак ще си намеря мястото в редицата. Къде си, дядо, да кажеш *ашколсун* на тези симпатични хора?

Излизайки от аерогарата, в която престоях поради бързото и комфортно обслужване три пъти по-малко, отколкото само на едно от гшетата на софийската, си помислих, че точно сега ще хвана корейците в крачка. Самоуверено погледнах изрядният в маниерите и почитанието си към мен млад кореец, който ме пое от специално създаденото бюро за посрещане на конгресни гости. Заведе ме точно на мястото, където след броени минути пристигна автобусът за хотела ми. Един носач ми постави куфара в багажното, без да направя нито едно движение. И започнах да разбирам, че нещо не е наред. И ето го парцал в главата, мухата в ухото, тортата в муцуната. Пред насядалите пътници в автобуса, застанал прав на изрядно чистата пътека, с дълбок поклон, в светещи лачени обувки, сив панталон, синя риза (тук левскарите сме добре, защото синьото с всичките си нюанси те преследва навсякъде, като патентовано от корейците!), тъмносиня вратовръзка и забележете – изрядно бели ръкавици, ни се представи шофьорът на автобуса, като ни пожела добре дошли. Като в пиеса на абсурда! Тате, ела да ми плеснеш един шамар, за да съм сигурен, че не сънувам! После и в хотела при посрещането и обслужването, забелязвам изрядно белите ръкавици по ръцете на момчетата, които достойно разнасят куфарите. Тези ръкавици ще ме преследват навсякъде, където ме обслужват.

Озовах се в хотелската си стая с една прекрасна идея повече за Ю. Корея. А тя е, че бих искал България да прилича поне малко на нея, дори ако се налага да се внесат малко корейци, ако трябва и с повече бой да се докарат, защото иначе няма да искат да останат.

Забелязахте ли, че има нещо, което не е както трябва, като че ли нещо скрих от вас. Почувствахте се излъгани, защото си мислите колко бакшиши сам ръсил, за да ми се случи всичко това готук. Ето

това е уловката – няма бакшиши в тази страна! Тук бакшишът е непознат така, както доброто възпитание, чистотата и учтивостта в страната на бакшиша, наречена България, където всеки български чиновник и смрадлив частен таксиджия, носещ с гордост прозвището бакшиш, те прави на гроб-сърма и на всичкото отгоре те гледа като къорав кон да му пуснеш нещо, за да не те бие. В Ю. Корея бакшишът не е на почит и това го пише във всички гостоприемни справочници за Сеул.

Две неща ужасно ми липсваха от Бе-ге-то и се уплаших, че направо ще ги изтрия от паметта си: боклука по улиците, автобусите, метрото и бъркащите в носа си улични полицаи със спорен външен вид. От първия артикул въобще не видях, защото чистотата в този десетмилионен град е хоби на всеки кореец, а едва ми стигнаха шестте дни престой в Сеул, за да видя един-двама изрядно стегнати и чисти улични регулировчици. Баш полицаите тук там дискретно стояха в колите си на възлови места и това е достатъчно ясно за всички. Някой беше ме излъгал преди тръгване, че отивам в полицейска държава и този някой, вероятно е бил в Манила, Филипините, където полицейската униформа се харчи като китайски гънки.

За Сеул и Южнокорейците. Сеул е луксозен, ама много луксозен, много скъп и уреден град. Толкова много имане го няма никъде. Даже на европейца му идва в повече. Тук мол-овете не са пълни с парцали, а са потънали в разкоша на високите марки, голямата част от които все още не са стъпили в България. Големите им магазини са много яки и да не ти хрумне да пазаруваш, както го правят през глава корейците – много е скъпо и ще се затриеш в някой занган за неплатежоспособни. Стига само да влезеш в суперлуксозния *Shinsegae* до хотел *JW Marriott*, ще потънеш в девет етажа недвиждан разкош, ли пък в *Hyundai Department Store* в зоната на Конгресния център.

Няма защо да завизгам на този лукс. Корейците много са работили за него, а са имали същото време като нас, дори и по-малко. Когато в България бетонните глави са декларирали навлизането в зрелия социализъм, Корея е била в руини след периода на Корейската война. Няколко десетилетия преди това те се измъкват също толкова съсипани от Втората световна, след като фанатичните японци са ги подкастрили в продължение на 35 години, така че нашето Баташко клане ще им прилича на малко касапско развлечение. Изумително! Явно са народ, който има много подагене (стара българска дума, означава *талант*), каквото ние имаме само на приказка. Ако искаш да впечатлиш някое извънземно с изключително човешко достижение, постигнато за кратък период от време, покажи му Сеул и си в десетката. След като видях този из-

ключителен по вид и модерен облик град, веднага ми светна (като на ловец пред диво прасе) какво са сторили на клетата България социализмът, овчедушието и тупането по балкански в гърдите на некадърните ни политици.

Младото поколение на Корея няма да се затрие. Изглежда образовано, спретнато и привлекателно за очите. Няма дебели американци. Изглежда младите корейци изпращат храната си отвън океана на самоизтребващите се от безразборно суицидно лапане техни американски връстници. Мисля си, че ако искаш да си го изкараш на американците, просто ги излъжи да минат на нормално, рационално хранене. Вземаш им поничките, маковете и хот-договете и им затваряш Макдоналдсите. Няма оцеляване.

А сега няколко мъжки гуми на ухо. Младите корейки са извънземни! Изящни като статуи, феерични, изключително привлекателни и също толкова изкусителни. Ама много! Трябва стоманено себеотрицание в сърцето на един европейец, за да устои и да не им посегне. Да не говорим как изглеждат жените полицаи. Достойни за корица на всяко модно списание. Край на мита за българките, свърши се. Твърдо залагам на корейките, с това условие да не ми се мяркат повече пред очите и да не мърдат от Корея, защото са голям ускорител за мъжкото око и ще направят много бели.

Корейците от всички възрасти и социални слоеве са дисциплинирани, изключително добронамерени, учтиви, любезни (няколко пъти ме приютяваха под чадъра си), възпитани и непосредствени хора, а първоначалното раздразнение от тази непосредственост, която си готов веднага да приемеш за преднамерена, веднага изчезва, когато впоследствие разбереш, че става дума за национален манталитет, граден със столетия. Трудолюбив и съвестен народ. И забележете – без лентяи, просяци, мутри, тъмнокожи със съмнителен статус и смрадливи, натрапчиво просещи цигани. Отгатнахте ли? Има закон и ред, които не позволяват на паразита да съществува и той бяга от тази страна като язовец от дупката си, оакана от хитрата лисица. Ако можехме и ние да захитреем и да оакаме Корея, за да се настаним на мястото на корейците, направо ще сме на галавера. Вече не искам да съм негър в щата Алабама, а кореец в Сеул. Някой да ми дръпне здраво очите на изток и на запад, за да ме приемат за свой и да се свърши с туй моето тегло – да съм българин в собствената си страна. Искам да живея в нормална страна с нормални хора. Или да идват пак Караджата и Бенковски, защото Левски повече няма да гоиде. Не го заслужаваме, а и няма кой да го чуе.

За конгреса. Да си гоидем вече на темата. Конференцията на Международната асоциация за изследване на белодробния карцином (IASLC) се

провежда на различни континенти на всеки две години и е най-големият световен форум по проблемите на белодробния карцином. И тази година в Сеул се стекоха няколко хиляди онколози, терапевти, пулмолози, гръдни хирурзи и фармаколози, за да проведат 12-ия пореден форум в *COEX Convention Center*, вероятно най-големият в света конгресен център или поне най-големият, който са виждали очите ми, а те са виждали немалко на няколко континента.

Ето някои акценти от конгреса, които успях да хвана:

- Датският петгодишен СТ-скрининг, обхващащ над 2000 рискови пациенти, е успял да "хване" само 0.8% малигнени промени в белия гроб (*Jasper Pedersen, Denmark*).
- Приложението на PET при скрининг на белодробен карцином има по-висока успеваемост при по-големи лезии, по-напреднал стадий (III) и плоскоклетъчен рак (*Anne McWilliams, Canada*).
- Мезотелиомът изисква мултимодален терапевтичен подход и задължителна адювантна терапия (*Harvey Pass, USA*).
- Системната химиотерапия при напреднал мезотелиом има положителен ефект върху преживяемостта, качеството на живот и белодробната функция, а таргетните агенти са без ефект (*M.J. Boyer, Australia*).
- Започнали са опити за приложение на *Ipogrost* за превенция на белодробен карцином при високорискови групи (*Robert Keith, USA*).
- Рухва митът за бенигнения характер на калцифицираните кръгли сенки. В 15% от случаите полиморфно калцифицираните нодули са с малигнен характер.
- Потвърждават се схващанията, че кръгли сенки с големина < 1 cm са обикновено бенигнени. Има само 0.9% вероятност за малигнитет. Ако един такъв нодул не претърпи промяна в размера след 2 години, той е сигурно бенигнен и не е нужно да се проследява.
- Ако нодулът е >2 cm, в 50% от случаите е малигнен (*F. Herth, Heidelberg*).
- Промени с кръгла форма от типа *ground glass opacities* – GGO (тип матово стъкло) са с пониска вероятност за малигнитет (20%), отколкото солитарни възли и малигнените от тях най-често са аденокарцином и бронхиолоалвеоларни карциноми. Всички бенигнени GGO се резорбират в рамките на три месеца (*Nakajima, Japan*).
- Най-висока степен на вероятност за малигнитет имат смесените нодули, или т. нар. парциално солидни нодули с белези на GGO и солидна компонента в тях. От тях 67% са малигнени.

- В диагностиката на белодробните първични и метастатични тумори навлиза FDG-PET (*fluoro-2-deoxy-d-glucose-positron emission tomography*).
- В бронхологичната диагностика навлиза т. нар. оптична кохерентна томография (*optical coherence tomography*), която позволява интраbronхиална оценка на инвазията на тумора в дълбочина, с по-прецизна визуализация на структурите от EBUS (*Stephen Lam, Canada*).
- Ефектът от химиотерапията на белодробния карцином се движи в плато през последните 5-6 години, което доведе до навлизане в практиката на т. нар. антиангиогенезни агенти (*Avastin, Bayer*). Комбинацията им с конвенционална химиотерапия за първи път покачи преживяемостта на авансиралите карциноми над 12 месеца (досега 6-8 месеца).
- В практиката навлезе флексибилната торакоскопия, която дава по-голямо поле за оглед. Прави се под локална анестезия и се извършва от пулмолози. Диагностичният материал се взема чрез термично изрязване, а не с щипка. Материалът е по-оскъден от този при VATS (*Eric Edell, USA*).
- От работните групи на IASLC, ръководени от *P. Postmus, P. Groome* и *P. Goldstraw*, беше предложен за одобрение проект за промяна на действащата от 1996 г. TNM класификация и стадиране на белодробния карцином. Проектът е публикуван в *Journal of thoracic oncology*, бр. 8, август 2007.

Ето и някои любопитни факти, свързани с белия гроб и темата карцином:

- Белодробният карцином е най-честият убиец от всички останали форми на рак и убива повече от простатния рак и от рака на гърдата, взети заедно.
- Всеки 30 sec някой някъде по света умира от белодробен карцином.
- Само един на всеки десет болни от белодробен карцином преживява пет години след поставянето на диагнозата.
- И занапред над 50% от новите случаи с белодробен карцином ще са в стадий IIIB и IV и само 5% от тях ще доживяват пет години.
- Рискът от белодробен карцином нараства с количеството, продължителността и интензитета на пушене. Пушачът на две кутии дневно носи двадесет пъти по-висок риск от непушача.
- Средното време за удвояване на размера на всички белодробни малигноми е 160-180 дни.